

Προτάσεις ποιμαντικής δράσης για οικογένειες με αυτιστικά παιδιά

/ [Πεμπτούσια](#)

Συνεχίζοντας στη δημοσίευση της μελέτης του Δρ Αθανασίου Κολιοφούτη για την ποιμαντική προσέγγιση των ατόμων που πάσχουν από διαταραχή αυτισμού και των οικογενειών τους [προηγούμενο άρθρο: www.pemptousia.gr/?p=75949] παρακο-λουθούμε την ανάπτυξη περαιτέρω ποιμαντικών προτάσεων για τις δυνατές δράσεις που μπορούν ν' αναπτυχθούν.

Η πρόσκληση σχετικών επιστημόνων για την επαρκή ενημέρωση των ανθρώπων αυτών σχετικά με τον δέοντα τρόπο αντιμετώπισης των συνεπειών της αυτιστικής διαταραχής ή η διοργάνωση κύκλων βιωματικών σεμιναρίων στα πλαίσια της ενορίας, για την εμπέδωση πρακτικών τρόπων αντιμετώπισης καθημερινών προβλημάτων από τους γονείς αυτών των παιδιών, θα αποδείξει ενώπιόν του ποιμνίου ότι η ποιμαντική συμβουλευτική δεν αφήνεται την επιστημονικής προσέγγισης του προβλήματος. Η κατά διαστήματα παρουσία του ίδιου του επισκόπου στους ενοριακούς κύκλους παρουσίας αυτών των ανθρώπων, θα τους κάνει να αισθανθούν ότι βρίσκονται συνεχώς και αδιαλείπτως στο επίκεντρό της προσοχής του ποιμένα τους.

Ας μην ξεχνάμε ότι η μονόπλευρη καλλιέργεια της αυστηρότητας από τον ποιμένα στα πνευματικά του παιδιά, τον καθιστά απρόσιτο ενώπιόν τους, μειώνει την εμπιστοσύνη τους στο πρόσωπό του και τους οδηγεί σε ψυχική απομόνωση [92]. Αντίθετα, όταν ο ποιμένας τα υπενθυμίζει πως βρίσκονται συνεχώς στο κέντρο της προσοχής και ποιμαντικής διακονίας του, καθιστά αδιάκοπη την παρουσία του στο ποίμνιό του και δεν επιτρέπει στα τέκνα του να αισθανθούν παραμελημένα, αφού προβαίνει σε συνεχή ανατροφοδότηση των συναισθημάτων του. Έτσι, η επικοινωνία του ποιμένα με το ποίμνιό του συνεχίζεται απρόσκοπτα και ο ίδιος δημιουργεί τις προϋποθέσεις για τη περαιτέρω ευόδωση των ποιμαντικών στόχων που θέτει.

Αφήσαμε για το τέλος αυτού του κεφαλαίου, ίσως το σημαντικότερο στοιχείο της ποιμαντικής συμβουλευτικής των γονέων παιδιών με αυτισμό, το οποίο σχετίζεται με το μυστήριο της ιεράς εξομολόγησης. Ως γνωστόν, η Ορθόδοξη ποιμαντική συμβουλευτική, η οποία υπερβαίνει την κοσμική διάσταση της δυτικής ποιμαντικής συμβουλευτικής, γίνεται αντιληπτή στα πλαίσια της παράδοσης της ορθοδόξου Εκκλησίας ως εν αγίω πνεύματι πνευματική καθοδήγηση των χριστιανών από κάποιον πνευματικό πατέρα. Στα πλαίσια αυτού του θεοίδρυτου μυστηρίου, επιτυγχάνεται μια εξατομικευμένη ποιμαντική καθοδήγηση των πιστών, με τη επικεντρωμένη και στοχευμένη ποιμαντικά προσπάθεια του ιερέα να χειραγωγήσει πνευματικά το πνευματικό του παιδί μέσα από τις ιδιαιτερότητες του χαρακτήρα του και τις αντιξοότητες της ζωής του.

Αξιοποιώντας την συνάντησή του με τους γονείς ενός αυτιστικού παιδιού, στους

χώρους και με τους τρόπους, που περιγράψαμε παραπάνω, ο ιερέας έχει την ευκαιρία να διευρύνει την σχέση που επέτυχε να οικοδομήσει με αυτούς τους ανθρώπους, απευθύνοντας ένα ευρύτερο προσκλητήριο ποιμαντικής συμβουλευτικής, εντός του μυστηρίου της ιεράς εξομολογήσεως, αυτή την φορά. Εντός αυτού του μυστηρίου ο ποιμένας θα έχει την ευκαιρία να συναντηθεί με τον κάθε γονέα ξεχωριστά και να γίνει αποδέκτης των σκέψεων και κυρίως των συναισθημάτων του. Οι άνθρωποι αυτοί έχουν ανάγκη να εκφράσουν τα έντονα συναισθήματά τους και ο θρήνος τους για το πρόβλημα που βιώνουν, πολλές φορές αποτελεί μια απαραίτητη ψυχολογική διεργασία, για την υπέρβαση του επώδυνου αυτού γεγονότος, που αντιμετωπίζουν.

Ο ιερέας μπορεί να λειτουργήσει εκτονωτικά της πιεστικής κατάστασης που βιώνουν τα πνευματικά του παιδιά και επιβάλλεται, κατά το πρότυπό του Χριστού, να σηκώσει στους ώμους του και τα δικά τους βάρη. Αν ο ποιμένας καταβάλλει προσπάθεια να υποτιμήσει το επώδυνο αυτό γεγονός, ή να τον θεωρήσει ως ένα αναπόσπαστο ή φυσιολογικό μέρος της ζωής ή να αμβλύνει τις συνεπαγόμενες συνέπειές του, ενδέχεται να μεταβιβάσει το μήνυμα πως και ο ίδιος δεν έχει αντιληφθεί την τραυματική εμπειρία του επώδυνου γεγονότος, που βιώνει το τέκνο του, πράγμα που θα ακυρώσει κάθε προσπάθεια παρηγορίας των εμπερίστατων γονέων. Το ίδιο άλλωστε ισχύει και για διαφορετικές κατηγορίες πενθούντων, όπως για παράδειγμα αυτών που πενθούν για την απώλεια προσφιλών τους προσώπων. Ο ποιμένας οφείλει να δεχτεί τον πόνο των γονέων ως φυσικό γεγονός και να δείξει ότι εγγίζει και τον ίδιο. Απαιτείται να προσχωρήσει προς το μέρος των εμπερίστατων γονέων και να δημιουργήσει συμπάθεια και φιλία.

Μετά την οικοδόμηση μιας στέρεης σχέσης με τους γονείς του αυτιστικού παιδιού, ο ποιμένας μπορεί, μέσα από μια διαλογική διαδικασία, να προσωρήσει στο επόμενο στάδιο: αυτό της ποιμαντικής καθοδήγησής του. Μπορεί να του υποδείξει την πνευματική ωφέλεια της κατάστασης που διέρχεται. Μπορεί να του διδάξει πως μόνο « δια πολλών θλίψεων δει ημας εισελθειν εις την Βασιλεία του Θεού»[93] και πως όταν ο χριστιανός όχι μόνο χαίρεται, αλλά και καυχάται για τις θλίψεις που αντιμετωπίζει, τότε μαθαίνει και αποδέχεται τον πόνο σαν αποκάλυψη του θεϊκού σχεδίου, που οδηγεί στη λύτρωση και τη θέωση [94].

Ο πόνος λειτουργεί σαν ένας πνευματικός σπόρος, ο οποίος σπείρεται στην ανθρώπινη ψυχή και καρποφορεί με υπομονή τον αγιασμό και την σωτηρία [95].: Ο άνθρωπος παιδαγωγείται να εμπιστεύεται τη ζωή του και τις βιωτικές του μέριμνες, ακόμα και τις μεγαλύτερες στον ίδιο το Θεό, με πίστη, παρρησία και ελπίδα. Αν ο ποιμαινόμενος αντιληφθεί την μεταμορφωτική δύναμη του πόνου, ο οποίος προετοιμάζει και κυοφορεί τον πραγματικό παράδεισο για τον εμπερίστατο

άνθρωπο και καταστήσει τον εαυτό του δεκτικό αυτού του πόνου, τότε επιτυγχάνεται όχι μόνο η πιο θετική αντιμετώπιση μιας ψυχοφθόρας κατάστασης, όπως αυτής της ανατροφής ενός αυτιστικού παιδιού, αλλά ταυτόχρονα και το άνοιγμα ενός παραθύρου στη στενή και τεθλιμμένη πορεία προς τη Βασιλεία των ουρανών.

9. Λοιπές Ποιμαντικές Δράσεις.

Τέλος, με την ανάληψη ευρύτερων ποιμαντικών δράσεων, ο ποιμένας μπορεί να συμβάλλει θετικά στην κοινωνική ενσωμάτωση των αυτιστικών παιδιών και την εν γένει βελτίωση του τρόπου ζωής τους. Αν λάβουμε υπόψη μας ότι το ανάτο της αυτιστικής διαταραχής προκαλεί δια βίου παρενέργειες στα παιδιά αυτά και τις οικογένειές τους, η όσο το δυνατόν μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση της κοινωνίας θα διαμορφώσει καλύτερες συνθήκες για την αντιμετώπισή της. Η παραδοχή ότι τα παιδιά αυτά δεν θα ενηλικιωθούν ποτέ, πιθανότατα δεν θα εργαστούν ποτέ, δεν θα κάνουν τη δική τους οικογένεια, ούτε τα δικά τους παιδιά [96], διαμορφώνουν μια πρωτόγνωρη κατάσταση.

Ταυτόχρονα, η κοινωνική πρόνοια της πολιτείας δεν λειτουργεί κατά τρόπο ώστε να διαμορφώνει ένα κλίμα αισιοδοξίας και ενθάρρυνσης στους γονείς αυτών των παιδιών, αλλά ενίοτε είναι παντελώς απύσχα. Αν μάλιστα, τέτοιου είδους δυσaréσκεια καταγράφεται σε προηγμένες δυτικές κοινωνίες, που έχουν κάνει σημαντικά βήματα στην αντιμετώπιση της αυτιστικής διαταραχής με τη θεσμοθέτηση προνοιακών δομών για την αποτελεσματικότερη αντιμετώπισή της, τότε στην περίπτωση της ελληνικής πραγματικότητας, ειδικότερα εν μέσω οικονομικής κρίσης, μάλλον δεν έχουμε και πολλά περιθώρια αισιοδοξίας [97].

[Συνεχίζεται]

[92] Μπαλογιάννης Σ., *Ψυχιατρική και Ποιμαντική Ψυχιατρική*, Θεσσαλονίκη 1986, σ 19.

[93] Πράξ. 14, 22.

[94] Κουνάβη Γ., *Ο Πόνος*, Αθήνα 1994, σ. 236.

[95] Όπ.παρ. σ. 234.

[96] Shandley K. and Austin D., « Reconceptualizing Autism: Moving Beyond the Behavioral to Address Cause, Cure and Prevention », *Autism Insights*, σ. 29.

[97] Για το σήμα κινδύνου που εκπέμπουν δεκάδες φιλανθρωπικά ιδρύματα της

χώρας, τα οποία προσφέρουν περίθαλψη σε εκατοντάδες ανθρώπους με βαριές αναπηρίες βλ. σχ. <http://news.in.gr/greece/article/?aid=1231303781>.